HOLLAND
BAROQUE

Brabant 1653

Oktober 2022

Holland Baroque
met Camille Allérat, Reginald Mobley
Mirko Ludwig en Peter Kooij

Musici

Zang
Camille Allérat - sopraan
Reginald Mobley – countertenor
Mirko Ludwig – tenor
Peter Kooij – bas

Viool
Judith Steenbrink
Chloe Prendergast
Antina Hugosson

Viola da gamba
Rodney Prada

Dulciaan en basblokfluit
Kim Stockx

Luit
Israel Golani

Harp en blokfluit
Emma Huijsser

Orgel
Tineke Steenbrink
Haru Kitamika

Programma

Jesu Redemptor omnium
Gemert Graduale 17de eeuw, genoteerd door Frans Jespers

Gregoriaans
Rorate cœli
Nederlandse Graduale, 1691

Benedictus à Sancto Josepho (1642-1716)
Triosonate
Opus VIII nr. 10, Amsterdam 1698

Salve Regina
Opus V nr. 8, Antwerpen 1678

Tantum ergo
Opus IX nr. 11, Amsterdam 1699

Amo te
Nederlandse Graduale, 1751

Benedictus à Sancto Josepho
Quis me territat?
Opus VI nr. 8

Carl Rosier (1640-1725)
Regina cœli
Cationes Sacræ Opus II, Keulen 1668

Suite voor 3 violen zonder bas
Intrada – Allemande – Ballet – Gigue
Antwerpsche Vrede-Vreught, Antwerpen 1679

Jan Baptist Verrijt (ca. 1600-1650)
Rogo te
Flammæ divinæ, Antwerpen 1649

Adoro te devote
Nederlandse Graduale, 1692

Gregoriaans
Media vita
Processionale, uitgegeven onder Benedictus à Sancto Josepho, Antwerpen 1711

Herman Hollanders (1595-ca. 1640)
O vos omnes
Parnassus Ecclesiasticus, Antwerpen 1631

Benedictus à Sancto Josepho
Magnificat
Opus V nr. 3, Antwerpen 1678

Reconstructies door Judith en Tineke Steenbrink

Brabant 1653

Welkom in de wereld van kloostergezangen.

Door Judith en Tineke Steenbrink

Het zaallicht wordt misschien gedurende het concert gedimd. Daarom zal het wellicht lastig zijn deze toelichting tijdens het concert goed te kunnen lezen. U kunt zich nú inlezen of na afloop van het concert deze tekst nog inzien.

Het Kloosterleven in de 17de eeuw

Voor dit concert onderzocht Holland Baroque het 17de-eeuwse, geestelijke repertoire, voornamelijk uit Noord-Brabant. Dat was immers de plek waar kloosters nog, zij het in enclaves, konden bestaan.

Nederland ging in de 17de eeuw door een historisch interessante, maar moeilijke periode. De onenigheden tussen katholieken en protestanten bereikten een hoogtepunt en er werden vele oorlogen gevoerd. Na 1648 werd in de gehele Republiek der Verenigde Nederlanden de openbare katholieke eredienst verboden. Het katholieke muzieklandschap vervaagde. In de oude kerken verdween de katholieke hoogmis nagenoeg en daarmee de traditie van de katholieke kerkmuziek, maar ook buiten de kerkdeuren werd het stiller. Den Bosch kende voorheen talrijke kerken en kloosters. De stad werd in de 16de eeuw niet voor niets 'cleyn Rome' genoemd. De reformatie had enorme gevolgen voor kloosterlingen. Zij werden gedwongen de steden te verlaten. Velen vonden hun toevlucht bij katholieke enclaves, zoals het Land van Ravenstein, de Rijksheerlijkheid Gemert of de Baronie van Boxmeer, waar de regels en wetgeving van de Republiek niet golden.

De Brabantse bevolking hield zich ten tijde van de Republiek vast aan haar katholieke tradities. Op zondagochtend vond je tien protestanten in de dorpskerk en tweehonderd katholieken in een schuurkerk aan de rand van het dorp. Katholieke vieringen werden gedoogd. In de enclaves werden op kostscholen zangertjes, of zogenaamde koralen, geschoold tot zanger. Ze woonden in een huis van de kerk, volgden de Latijnse school en kregen muziekonderwijs. Zij leerden daar twee soorten gezangen: het gregoriaans en het vrome lied. Het waren die jongens die dagelijks de mis, en op zon- en feestdagen ook metten, vespers en het lof in kloosters meezongen.

Daarnaast schoten ook 'kwezelkens' te hulp. Deze 'geestelijke maagden', die overigens niet zoals zusters in een kloostergemeenschap leefden, leerden Latijn, het gregoriaans zingen en notenlezen. Daarnaast leerden sommigen ook de viool en het orgel bespelen. Frans Jespers (musicoloog): "Tijdens mijn eigen onderzoek was ik verrast door de ontdekking dat de kerkkoren in de schuil- en schuurkerken, net als in de enclaves, al vanaf het derde kwart van de 17de eeuw actief waren. Dit betekent dat veel van de huidige kerkkoren al ruim drie eeuwen onafgebroken bestaan, dikwijls zonder dat ze dat nu nog weten."

Benedictus à Sancto Josepho
De centrale figuur tijdens dit concert is componist Benedictus à Sancto Josepho (geboren Benedictus Buns, 1642-1716). Hij was dé Brabantse organist, orgeladviseur en componist. Zijn omvangrijke oeuvre werd over heel Europa verspreid. In de necrologie van het Karmelietenklooster te Boxmeer wordt hij terecht 'Musicæ componista famosissimus' genoemd, een uiterst beroemd componist dus. Hij was als subprior verbonden aan dit klooster en vanuit deze functie heeft hij veel gereisd naar bijvoorbeeld Utrecht, Scheveningen en Antwerpen. Uit zijn omvangrijke oeuvre met voornamelijk geestelijke werken komt naar voren dat hij uitstekend op de hoogte was van het Europese muziekleven. Naast componeren heeft Benedictus à Sancto Josepho zich ook ingezet voor het behoud van het gregoriaans van zijn orde. In het Karmelietenklooster in Boxmeer is nog steeds een Processionale van zijn hand te vinden. Een Processionale is een boek van gregoriaanse gezangen te gebruiken bij processies.

Graduale van Gemert
Het 'Jesu Redemptor omnium' (componist onbekend) komt uit een katern, bestaande uit meerstemmige gezangen in handschrift, gevonden achterin een 17de-eeuwse Graduale Romanum uit Gemert. Het boek is uniek omdat de oorspronkelijke gebruiker een aantal gregoriaanse gezangen heeft voorzien van becijferde bas en verhogingen van leidtonen. Dit is een zeldzaam gegeven. De becijfering toont dus aan dat het gregoriaans begeleid werd door harmonieën, naar alle waarschijnlijkheid op het orgel.

De Brabantse stijl
Tineke Steenbrink: "Terwijl we dit repertoire ontdekten, begonnen we de eigenheid van de Brabantse stijl te herkennen. Verrijt, Rosier, Hollanders en natuurlijk Benedictus à Sancto Josepho hebben een unieke manier om de tekst tot uitdrukking te brengen. Niet over-dramatisch of overdadig, maar wel sterk emotioneel. Het is een herkenbare stijl die erg expressief is. In alle motetten is dat te horen. Deze muziek kenmerkt zich door een pure expressiviteit en tegelijkertijd een lichte speelsheid."

Nieuwe inzichten en aanwinsten
Tijdens de zoektocht naar het graduale van Gemert vonden we allerlei andere 17de-eeuwse Nederlandse/Brabantse graduales, antiphonales, processionales en vesperales. Verschillende boeken met gregoriaanse gezangen voor allerlei gelegenheden. Daarin zien we een soort gregoriaans wat we 'barok gregoriaans' zijn gaan noemen. Het is geritmiseerd, soms vereenvoudigd, bevat een twintigtal missen die alleen in de Nederlandse drukken voorkomen en beschrijvingen over het aanpassen van de Modi[1] naar barokke toonsoorten.
Dit gregoriaans is door het Vaticaan aan het einde van de 19de eeuw weggevaagd. Lokale tradities waren niet gewenst; er moest eenheid in het zingen van het gregoriaans ontstaan. Voor ons waren deze oude graduales hoogst interessant. Het duurde overigens een tijd om te begrijpen waar we naar keken. Wat is een processionale of een antiphonale, wat deed men bijvoorbeeld met deze enorme hoeveelheid aan feesten en heiligen? Gregoriaans als eenstemmig gezang met orgelbegeleiding in een barokke manier met harmonieën, trillers, cadensen. En ook, hoe klinkt "het staat er niet, maar voeg maar steeds een kruisje[2] toe"? Vooral de inleidingen over de Modi leveren tot nu een zeer verwarrend beeld op. Om niet te zeggen: ze zijn volstrekt onbegrijpelijk.

Naast gregoriaans voor het kerkelijk jaar, we hebben zo'n 20 boeken kunnen inzien, bevatten deze graduales ook altijd bijlagen, 'Cantiones Sacræ' genaamd. "Zing vooral geen liedjes" staat er veelvuldig in de inleidingen van deze graduales. Vervolgens bestaat een kwart uit liedjes. Kijkend naar de gebruikssporen, wordt ook meteen duidelijk dat men zich niet aan het gebod gehouden heeft: er moet juist veelvuldig uit deze 'Cantiones Sacræ' gezongen zijn. Naast de liedjes met een sterke *couleur locale* kun je aan de boeken zien dat vooral 'Stabat Mater', 'Tantum Ergo', 'Te Deum laudamus' en de 'Requiemmis' veel gezongen is. In dit programma is 'Adoro te Devote' (1692) een voorbeeld van een meerstemmig lied uit de 'Cantiones Sacræ'.

Tot slot
Tineke Steenbrink: "Het in kaart brengen van je eigen muzikale landschap is ontzettend spannend. Judith en ik zijn opgegroeid in Oeffelt, vlakbij Boxmeer. In Nederland denken we onterecht dat er behalve Sweelinck een muzikaal moeras was in de 17de eeuw. Wij zijn geraakt door de eigenheid en zeggingskracht van dit repertoire."

Judith Steenbrink: "Musicologen zoals Frits Noske en Rudolf Rasch hebben in de tachtiger jaren van de vorige eeuw veel betekend voor het in kaart brengen van het Nederlandse muziekleven. Wij vinden het belangrijk deze muziek opnieuw te laten horen. Er is nog zoveel te ontdekken."

[1] Kerktoonladders
[2] Verhoging van een toon

Liedteksten

Gemert Graduale - Jesu Redemptor omnium

Jesu Redemptor omnium, Ab omni labe quæso criminum, Tuo nos lava sanguine. Consortes nos fac tuæ gloriæ. Eleva cor nostrum, Domine, Domine Iesu, in cælum, in cælum. Ave Iesu! Rex gloriæ, Pretium redemptionis nostræ.	Jezus, verlosser van allen -Ik smeek u- bevrijd ons van alle smet van onze fouten Door uw bloed. Maak ons deelgenoten van uw glorie. Verhef ons hart, o Heer, Heer Jezus, naar de hemel, naar de hemel Gegroet Jezus, koning van de glorie Prijs van onze verlossing.
Jesum omnes agnoscite, Latentem sub amoris tegmine. Jesum omnes agnoscite, Latentem sub amoris tegmine. Oculos revela, Domine, Domine Iesu, fidelis animæ, Ut vultum tuum quærere Discat et quærendo inardescere.	Erken allen Jezus Die schuilgaat onder de deken van de liefde. Open onze ogen, Heer, Heer Jezus, de ogen van onze gelovige ziel, Dat zij leert uw gelaat te zoeken En door te zoeken in liefde te ontvlammen.
Gloria tibi Domine, Qui puer genitus de virgine. Gloria tibi Domine. Vivis et regnas sine fine, Domine Iesu tua dulcedine Duc nos per statum gratiæ Ad æterna regna tuæ gloriæ. Jesu redemptor omnium.	Eer zij u, Heer, die als kind werd geboren uit de Maagd Eer zij U, Heer, Gij leeft en heerst zonder einde Heer Jezus, leid ons door uw zoetheid Langs de weg van genade Naar het eeuwige rijk van uw glorie. Jezus, verlosser van allen

Gregoriaans – Rorate cœli

Rorate, cœli, desuper,
Et nubes pluant justum.

Laat dauw van boven neerregenen,
hemelen. En laat wolken neerregenen op
de rechtvaardige.

Ne irascaris, Domine,
Ne ultra memineris iniquitatis,

Ecce civitas Sancti facta est
Deserta, Syon deserta facta est.
Hierusalem desolata est,
Domus sanctificationis Tuæ,
Et gloriæ tuæ ubi laudaverunt te
Patres nostri.

Word niet boos, Heer,
Wees niet langer indachtig onze
onrechtvaardige acties,
Zie, de stad van de Heilige is woest
geworden, Zion is desolaat geworden.
Jeruzalem is verlaten,
Het huis waar Uw heiliging plaatsvindt
En Uw glorie en onze Voorvaders U
hebben geprezen.

Rorate cœli…

Peccavimus et facti sumus,
Tanquam immundus, nos,
Et cecidimus quasi folium universi,
Et iniquitates nostræ,
Quasi ventus, abstulerunt nos:
Abscondisti faciem tuam à nobis.
Et allisisti nos in manu iniquitatis
nostræ.

Wij hebben gezondigd en zijn geworden,
Als een onreine,
En zijn gevallen, allemaal, als een blad
En onze onrechtmatige daden,
Hebben ons, als ware het de wind,
weggevoerd:
U hebt uw gezicht verborgen voor ons. En
U hebt ons gestoten in de hand van onze
eigen onrechtvaardigheid.

Rorate cœli…

Vide, Domine, afflictionem populi
tui,
Et mitte quem missurus es,
Emitte Agnum, Dominatorem terræ
De Petra deserti ad montem Filiæ
Syon:
Ut auferat ipse jugum captivitatis
nostræ.

Zie, Heer, de marteling van uw volk,
En stuur wie u van plan bent te sturen,
Laat uw Lam op weg gaan, de heerser van
de aarde,
Van de rots in de woestijn tot aan de berg
van dochter Zion:
Opdat Hijzelf het juk van onze
gevangenschap wegneemt.

Rorate cœli…

Consolamini, consolamini, popule
meus,
Cito veniet salus tua.
Quare mœrore consumeris,
Quia innovavit te dolor?
Salvabo te, noli timere:
Ego enim sum Dominus Deus tuus
Sanctus Israël redemptor tuus.

Troost je, troost je, mijn volk,
Snel zal jouw redding komen.
Waarom word je door droefenis verteerd,
Omdat smart zich steeds weer heeft
aangediend bij je?
Ik zal je redden, wees niet bang:
Ik ben immers de Heer, jouw God,
De heilige van Israël, jouw verlosser.

Rorate cœli…

Benedictus à Sancto Josepho – Salve Regina

Salve Regina, Mater misericordiæ, Vita, dulcedo, et spes nostra, salve!	Wees gegroet, koningin, moeder van barmhartigheid, Ons leven, onze zoetheid en onze hoop, wees gegroet!
Ad te clamamus, exules filii Evæ,	Tot u roepen wij, zonen van Eva in ballingschap,
Ad te suspiramus gementes et flentes In hac lachrymarum valle.	Tot u smeken wij, zuchtend en wenend, in dit dal van tranen.
Eya ergo Advocata nostra, illos tuos	Daarom dan, voorspreekster van ons,
Misericordes oculos ad nos converte.	Sla op ons die barmhartige ogen,
Et Jesum, benedictum fructum ventris tui, Nobis post hoc exilium ostende.	En toon ons, na deze ballingschap, Jezus de gezegende vrucht van uw schoot.
Ostende Jesum, O clemens, o pia O dulcis Virgo Maria!	O goedertieren, o liefdevolle O zoete maagd Maria!

Benedictus à Sancto Josepho – Tantum Ergo

Tantum ergo Sacramentum Veneremur cernui:	Laten wij dan, diep gebogen, Vereren dit zo grote Sacrament:
Et antiquum documentum Novo cedat ritui.	Moge het oude Testament wijken Voor de nieuwe aanpak van godsdienst.
Præstet fides supplementum Sensuum defectui.	Moge het geloof steun bieden Aan de tekortkoming van de zintuigen.
Genitori, Genitoque Laus et jubilatio, Salus, honor, virtus quoque Sit et benedictio.	Aan de Vader, aan de Zoon ook Moge lof en gejubel zijn, Heil, eer, tevens kracht En zegening.
Procedenti ab utroque Compar sit laudatio. Amen	Voor Hem die voortkomt uit Hen beiden, Moge gelijke lof zijn. Amen.

Nederlandse Graduale – Amo te

Amo te, benigne, Patris divitias
Amo te, pusille Jesu, matris delicias
Amo te dulcissime, amo te piissime.
Amo te, amo te, amo Jesu plus quam me.

Ik houd van U lieve Jezus, rijkdom van de Vader,
Ik houd van U, kleine Jezus, schat van de moeder,
Ik houd van U, liefste, beste,
Ik houd van U, ik houd van Jezus meer dan van mezelf.

Amo te puer Messias Davidis germine
Amo matre de Maria prognatum Virgine
Amo te o parvule, amo te mi bellule
Amo te amo te, amo Jesu plus quam me

Ik houd van U o Messias uit de stam van David
Geboren uit de Maagd Maria
Ik houd van U, van U, mijn kleintje,
Ik houd van U, van Jezus meer dan van mijzelf.

Amo te me diligentem amore maximo,
Amo te mi providentem eufratri proximo,
Amo dilectissime, amo te sincerissime,
Amo te, amo te, amo Jesu plus quam me.

Ik houd van U die van mij houdt met de grootste liefde
Die voor mij zorgt als mijn naaste broeder
Ik houd van U allerliefste, ik houd van U meest oprechte.
Ik houd van U, ik houd van U, ik houd van Jezus meer dan van mijzelf.

Benedictus à Sancto Josepho - Quis me territat?

Quis me territat? Quis fremit et rugit?
Quis rugit et furit?
Quis adversarius prævalet?
Quis me territat, quis me devorat?

Wie maakt me bang? Wie gaat te keer en brult?
Wie brult en raast?
Welke tegenstander wint?
Wie maakt me bang, wie verslindt me?

Ad pugnas, ad cædes venite,
Sævite, rugite per Hærebi sedes.
In Jesu amore meo dracones tumentes,

Ten strijde, kom ter slachting,
Ga te keer, brul door de hele hel heen.
In mijn liefde voor Jezus
Zal ik de gezwollen draken vertrappen,

Dolosos serpentes calcabo,
Prostrabo, audacter pugnabo.
Ecce nobis Dominus in locum munitum
Et in locum refugii factus est.
Venite properate flammis dexteras armate,
Venite, properate, impugnate,
Jaculate faces, vibrate tela,
Librate fulmina et agitate sagittas.

En ook de listige slangen
Ik zal hen vloeren, moedig zal ik strijden.
Zie de Heer is voor ons tot een versterkte plaats
En een plaats van toevlucht geworden.
Kom, haast jullie, wapen jullie rechterhand met vuur,
Kom, vecht, bestorm,
Gooi fakkels, slinger speren,
Zwaai bliksems en schiet pijlen.

Cedet, dissipabitur, effugabitur adversarius
Atrox a facie Salvatoris nostri Jesu.

Alleluja fortis amor numquam læsus;
Alleluja, vivet amor, vivet Jesus, Alleluja!

Hij zal wijken, hij zal uitééngeslagen worden,
hij zal op de vlucht gejaagd worden,
de wrede tegenstander,
Weg van onze Redder Jezus.

Alleluja, sterke liefde, nooit geknakt

Alleluja, de liefde zal leven, leven zal Jezus.

Carl Rosier – Regina cœli

Regina cœli, lætare, alleluia.
Quia quem meruisti portare,

Alleluia,
Resurrexit, sicut dixit, alleluia,
Ora pro nobis Deum, alleluia.

Koningin van de hemel, verheug u, alleluja.
Omdat Hij, die U waard geweest bent te dragen,
Alleluja,
Verrezen is, zoals Hij gezegd heeft, alleluja,
Bid tot God voor ons, alleluja.

Jan Baptist Verrijt – Rogo te

Rogo te, dulcissime Domine Iesu Christe,
ut ab omnibus periculis animæ et corporis,
pro tua pietate et misericordia tua,
nos famulos tuos nunc et semper liberare digneris.

Ik smeek u, liefste Heer Jezus Christus,
dat gij U verwaardigd ons,
uw dienaren,
nu en altijd te bevrijden van alle gevaren voor ziel en lichaam,
Door uw liefde en medelijden.

Nederlandse Graduale – Adoro te devote

Adoro te devote, latens Deitas, Quæ sub his figuris vere latitas; Tibi se cor meum totum subjicit, Quia te contemplans totum deficit	Ik aanbid U met eerbied, verborgen Godheid, die hier onder tekens waarlijk Zich verschuilt: aan U onderwerpt zich geheel en al mijn hart, want U aanschouwend ben ik niets.
Ave Jesu pastor fidelium Adauge fidem omnium in te credentium.	Wees gegroet Jezus, herder van de gelovigen vergroot het geloof van allen die in U geloven.
In cruce latebat sola Deitas, At hic latet simul et humanitas, Ambo tamen credens atque confitens,Peto quod petivit latro pœnitens.	Op het kruis ging slechts uw heilige Godheid schuil, maar hier is ook de menselijkheid verborgen, toch belijdend beide met een vast geloof, vraag ik wat U wat de berouwvolle goede moordenaar U vroeg.
Ave Jesu pastor fidelium Adauge fidem omnium in te credentium.	Wees gegroet Jezus, herder van de gelovigen Vergroot het geloof van allen die in U geloven.
Pie Pelicane, Jesu Domine, Me immundum munda tuo sanguine: Cujus una stilla salvum facere Totum mundum quit ab omni scelere. Ave Jesu pastor fidelium Adauge fidem omnium in te credentium.	Pelikaan vol goedheid, Jesus onze Heer, reinig mij, onreine, door uw Bloed, waarvan één druppel zelfs kan verlossen heel de wereld van al zijn zondigheid. Wees gegroet Jezus, herder van de gelovigen Vergroot het geloof van allen die in U geloven.

Gregoriaans – Media vita

Media vita in morte sumus. Quem quærimus adjutorem, nisi te, Domine, Qui pro peccatis nostris juste irasceris?	Temidden van het leven zijn wij in de dood. Wie zoeken we als helper, behalve U, Heer, Die door onze zonden met recht boos wordt?
Sancte Deus, sancte fortis, Sancte et misericors Salvator, Amaræ morti ne tradas nos. Ne proiicias in tempore senectutis, Cum defecerit virtus nostra, Ne dereliquas nos, Domine Sancte	Heilige God, heilig, sterk, Heilige redder vol medeleven, Lever ons niet uit aan de bittere dood. Laat ons niet vallen tijdens onze ouderdom, Wanneer onze kracht inmiddels zal zijn verflauwd, Verlaat ons niet, Heilige Heer.

Herman Hollanders – O vos omnes

O vos omnes, qui transitis per viam, Attendite et videte,
Si est dolor similis sicut dolor meus.
Attendite, universi populi,
Et videte dolorem meum.

O gij allen die voorbijgaat langs de wegen,
Let op en zie
Of er een lijden zoals mijn lijden is.
Let op, al u volkeren,
En zie mijn lijden

Benedictus à Sancto Josepho - Magnificat

Magnificat anima mea Dominum.
Et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo.
Quia respexit humilitatem ancillæ suæ.

Mijn ziel verheerlijkt de Heer.
En mijn geest is gaan juichen bij mijn God, die mijn redder is,
Omdat hij rekening heeft gehouden met de lage komaf van zijn dienares.

Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Want zie, op grond hiervan zullen alle toekomstige generaties mij gelukzalig noemen,

Quia fecit mihi magna qui potens est, et sanctum nomen ejus.

Omdat hij, die machtig is, grote zaken aan mij gedaan heeft en heilig is zijn naam.

Et misericordia ejus a progenie in progenies timentibus eum.

En er is mededogen van hem van nageslacht tot nageslacht voor wie hem vrezen.

Fecit potentiam in brachio suo; dispersit superbos mente cordis sui, mente cordis sui.

Hij heeft zijn macht laten gelden met zijn sterke arm; hij heeft de hooghartigen vanwege de instelling van hun hart uiteengeslagen.

Deposuit potentes de sede, et exaltavit humiles.
Esurientes reple (sic) bonis, et divites dimisit inanes.

Hij heeft de machtigen afgezet van hun troon en de nederigen verheven. De hongerigen heeft hij weer vervuld met goede zaken en de rijken heeft hij met lege handen weggestuurd.

Suscepit Israel puerum suum,
Recordatus misericordiæ suæ,

Hij heeft Israël, zijn kind, op zich genomen, omdat hij zijn eigen mededogen indachtig was.

Sicut locutus est ad Patres nostros,
Abraham et semini ejus in sæcula.

Zoals hij heeft gesproken tot onze voorvaders, Abraham en diens zaad tot in de eeuwen.

Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio et nunc et semper et in sæcula sæculorum, Amen.

Glorie aan de Vader en aan de Zoon en aan de Heilige Geest,
Zoals het was in den beginne en nu en altijd en in der eeuwen der eeuwen. Amen.

Biografieën

Holland Baroque

Van Bach tot Chinese traditionals, van jazz tot Brabantse kloostermuziek uit de zeventiende eeuw; met haar bijzondere programma's is Holland Baroque een graag geziene gast op (inter)nationale podia. In juni 2022 speelde het ensemble op het Bachfest in Leipzig en in december 2021 debuteerde het nog in de prestigieuze Elbphilharmonie in Hamburg. Holland Baroque maakt onderdeel uit van de Nederlandse Culturele Basisinfrastructuur en is onder andere winnaar van een Edison. Tineke en Judith Steenbrink zijn als artistiek team het kloppend hart van het ensemble. Deze baroktweeling herschrijft repertoire naar de hand van Holland Baroque. De afgelopen periode heeft het ensemble dankzij haar frisse creativiteit en doorzettingsvermogen onophoudelijk initiatieven ontplooid, ook toen deuren van concertzalen gesloten waren. Livestreams, radio-opnames, schoolconcerten, podcasts, webinars en cd-opnames; waar mogelijk speelt dit orkest altijd verder! Barok is nu.

Camille Allérat – *sopraan*
Camille Allérat leert viool op vierjarige leeftijd en sluit zich daarna snel aan bij de kinderkoren van À Cœur Joie. Na haar afstuderen aan de Opéra de Lyon sluit ze zich aan bij La Cigale de Lyon voor concerten en tournees die haar naar China brengen. Vervolgens zingt ze in verschillende ensembles. Tegelijkertijd behaalt ze in 2010 een bachelor in filosofie en in 2012 een master in management.

Reginald Mobley – *countertenor*
De Grammy-genomineerde Amerikaanse countertenor Reginald Mobley, bekend om zijn "glinsterende stem" (BachTrack), staat wereldwijd bekend om zijn interpretatie van het barokke, klassieke en moderne repertoire en leidt een zeer productieve carrière aan beide zijden van de Atlantische Oceaan. Hij werd de eerste programmeerconsulent ooit voor de Handel & Haydn Society, na enkele jaren H&H in zijn gemeenschap te hebben geleid met Every Voice-concerten. Hij bekleedt ook de functie van Visiting Artist for Diversity Outreach bij het barokensemble Apollo's Fire.

Mirko Ludwig – *tenor*
De in Hamburg geboren tenor Mirko Ludwig deed zijn eerste zangervaring op als jongenssopraan bij de koorknapen van Uetersen. Hij studeerde bij professor Thomas Mohr en Krisztina Laki aan de Bremen University of the Arts. Naast grote solorollen in het concert- en oratoriumrepertoire is Mirko Ludwig een veelgevraagd ensemblezanger. Een van de hoogtepunten uit zijn carrière tot nu toe is de deelname aan het vijfstemmig vocaal ensemble aan het openingsconcert van de Elbphilharmonie Hamburg in januari 2017.

Peter Kooij – *bas*
Peter Kooij begon op zesjarige leeftijd met zingen in het koor van zijn vader en als jongenssopraan maakte hij veel radio-, televisie- en cd-opnamen. Na zijn viool- en zangstudie aan het Utrechts Conservatorium behaalde hij het solo-diploma zang aan het Sweelinck-Conservatorium te Amsterdam. Peter Kooij werkte mee aan meer dan 150 albums voor onder andere Philips, Virgin Classics, Harmonia Mundi, Erato, EMI en BIS. Naast zijn concertpraktijk is Peter Kooij artistiek adviseur van het Ensemble Vocal Européen. In 2016 ontving hij de Bach-medaille van de stad Leipzig.

Agenda Holland Baroque

Love is Crazy Met Sven Ratzke

Sven Ratzke kruipt met verbluffende souplesse in de huid van chansonniers, barden en singer-songwriters, maar hij ademt ook cabaret, theater en jazzy chansons. Een perfecte match met Holland Baroque, dat instrumenten laat zingen, dansen, huilen en lachen. De vonk slaat over in Love is Crazy, een theatershow waarin Barok versmelt met hedendaagse songs over de liefde. Een beminnelijke combinatie, een nieuw geluid. Tegenpolen die elkaar aantrekken of geliefden die elkaars taal spreken? Musici en performer Ratzke kijken met een licht recalcitrante blik naar alles rond kerst, zonder dat de liefde voor kerst er minder om wordt. Love is crazy.

Zondag 20 Nov	16:00	Helmond, Theater Speelhuis *Try-out*
Maandag 21 Nov	20:15	Amsterdam, De Kleine Komedie *Première*
Woensdag 23 Nov	20:00	Gouda, De Goudse Schouwburg
Donderdag 24 Nov	20:15	Wageningen, Theater Junushoff
Zondag 27 Nov	15:00	Utrecht, TivoliVredenburg
Dinsdag 29 Nov	20:15	Leeuwarden, De Harmonie
Woensdag 30 Nov	20:00	Zutphen, Theater Hanzehof
Donderdag 01 Dec	20:00	Arnhem, Musis
Vrijdag 02 Dec	20:15	Amsterdam, Meervaart Theater
Zaterdag 03 Dec	20:00	Cuijk, Schouwburg Cuijk
Woensdag 07 Dec	20:00	Haarlem, Philharmonie
Donderdag 08 Dec	20:00	Maastricht, Theater aan het Vrijthof
Dinsdag 13 Dec	20:00	Den Haag, Amare
Woensdag 14 Dec	20:30	Tilburg, Theaters Tilburg
Zaterdag 17 Dec	20:00	Den Bosch, Jheronimus Bosch Art Center
Zondag 18 Dec	20:15	Amersfoort, De Flint
Woensdag 21 Dec	20:15	Nijmegen, De Vereeniging

Kerstspel met Nieuw Vocaal Amsterdam

Het Kerstspel is in sneltempo uitgegroeid tot een traditie. Samen met alle 350 leerlingen van de zangopleiding Nieuw Vocaal Amsterdam presenteert Holland Baroque deze familievoorstelling in het Amsterdamse Muziekgebouw. De kinderen en jongeren treden op met Holland Baroque o.l.v. Daniel Reuss. Dieuwertje Blok speelt de rol van Maria die op latere leeftijd terugkijkt op deze belangrijke dagen in haar leven.

"Hartverwarmender dan dit zijn kerstconcerten zelden" ★★★★★ *(NRC)*

Vrijdag 16 Dec	19:30	Amsterdam, Muziekgebouw
Zaterdag 17 Dec	19:30	Amsterdam, Muziekgebouw
Zondag 18 Dec	11:00	Amsterdam, Muziekgebouw
Zondag 18 Dec	15:00	Amsterdam, Muziekgebouw

Kaarten en meer informatie via www.hollandbaroque.com

Nagenieten?

HOLLAND BAROQUE

Winkel
Na afloop van het concert worden er cd's verkocht. Koop hier onder andere het album Brabant 1653 of ons nieuwste album Minne.

Minne: Nieuwe interpretaties van eeuwenoude klanken

Welkom in de wonderlijke wereld van orewoet, minne en beminnen. Het werk van Hadewijch vormde het uitgangspunt voor een ontmoeting tussen Holland Baroque en Bastarda Trio. De leer van een middeleeuwse Brabantse mystica? Een ongewone aanleiding voor een ontmoeting tussen een barokorkest en het folk-jazz-improvisatie-achtige Bastarda Trio. Met als resultaat bepaald geen middeleeuws programma, maar wel een zeer actueel album.

SCAN ME

Koop na afloop gelijk een van onze nieuwe albums, of bestel online via www.hollandbaroque.com/winkel (of scan de QR-code om direct in onze winkel te komen)

Vriend worden van Holland Baroque?
Dat kan al vanaf 50 euro per jaar. We kunnen uw steun goed gebruiken. Door vriend of donateur te worden, ondersteunt u niet alleen in financiële zin alle prachtige, gedurfde, innovatieve en educatieve projecten, maar u steunt ons óók in persoonlijk opzicht. Het draagvlak dat u samen met anderen vormt is belangrijk voor ons bestaansrecht. Wij hebben een ANBI-status, hetgeen u fiscaal voordeel kan opleveren. www.hollandbaroque.com

Nieuwsbrief
Wilt u op de hoogte blijven, schrijf u dan na afloop in voor onze maandelijkse nieuwsbrief en ontvang ons demo-album.

Gemeente Utrecht

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en mede mogelijk gemaakt door de vrienden van Holland Baroque
vrienden van Holland Baroque